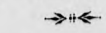

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltenek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadóhivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager K. czégnél.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Feymann Gyula
ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

Az állami népiskolák új rendje.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter folyó évi május 21-én 32,055. szám alatt kelt rendeletével az állami elemi népiskolák gondnoksága, ezen iskolák tanítói és igazgatói számára kiadott „Utasítás“-ával sok tekintetben teljesen új rendet adott az elemi népiskoláknak. Az új utasítás teljes szabadsággal szabályozza a különböző népoktatási tényezők: a gondnokság, az igazgató és tanító munkakörét s olyan összeütközések, mint a milyenek a múltban az ország sok községében előfordultak, ki vannak zárva.

A polgári iskolák már múlt év szeptember hava óta kivétel nélkül teljesen a gondnokság felügyeleti joga alá s míg a polgári iskolákban a felügyeletet a királyi tanfelügyelőség s az igazgató gyakorolja, addig az új utasításnak alapeszméje, hogy az állami elemi népiskolák helyi felügyeletére hivatott gondnokság egyfelől kapcsolatot képezzen a szülei ház, társadalom és az iskola között, másfelől gondozza az iskola külső, anyagi ügyeit s ellenőrizze a tanítótestületet kötelességének teljesítésében, a nélkül azonban, hogy az iskola beléleletében rendelkező, avagy irányító hatáskörrel bírjon.

Az állami elemi népiskolákban a nevelési, tanítási, rendtartási és fegyelmi ügyeket, szóval az iskola beléleletét a tanító, illetve az igazgató vezeti és igazgatja. E tekintetben az állami tanítók és igazgatók a gondnokság hatásköréből teljesen ki vannak véve s egyedül a királyi tanfelügyelőség felügyelete alatt állanak.

Az „Utasítás“ három részből áll. Az I. rész a gondnokságról, a II-ik rész az iskolai rendtartásról intézkedik, a III. rész az ügykezeléshez szükséges mellékletekkel látja el az iskolaügy közegeit.

A gondnokság elnökét és tagjait ezentúl a kir. tanfelügyelő javaslatára a megyei főispán hat évre nevezi ki. (Eddig a miniszter nevezte ki.) Gondnoksági taggá ki nem nevezhető: a ki nem magyar állampolgár, a magyar nyelvet nem beszéli, magyarul írni-

olvasni nem tud; a kinek neje, testvére vagy első ízigen való vérrokona, sógora vagy sógornője, azon állami elemi iskolánál van alkalmazva; a ki csőd, bünvádi eljárás vagy gyámság alatt áll. A gondnokságnak hivatalból tagjai: több tanítós iskolánál az igazgató, a ki a tárgyalásra kerülő dolgoknak előadója is; továbbá a helyben lakó községi orvos. Gondnokká a tanítótestület bármelyik tagja megválasztható. A gondnok kötelességei: A népiskola alapvagyonát, jövedelmeit a miniszteri költségvetés betartása mellett kezelni; a kezére bízott vagyonról és jövedelemről minden augusztus hó végén szabályszerű számadást tartozik beadni. Szóval: az új utasítás a gondnokságnak a tanító feletti szakfelügyeleti és bíraskodási hatáskörét megszünteti s az ellenőrzői tisztet csupán a külső, dologi, illetőleg gazdasági ügyekre hagyja meg.

Az elemi iskolai rendtartás az állami tanítók jogviszonyait, a tanterv, anyagbeosztás, osztálybeosztás módjait tartalmazza, a melyekre nézve a tanítótestület gyűlésein határoz. A gyűlési jegyzőkönyvek egyenest a királyi tanfelügyelőhöz terjesztetnek föl.

Az új utasítás úgy bent az iskolában, mint a tanítói működés egész területén gondosan igyekszik a tanító egyéniségét oltalmazni s a tanító a modern nevelés tudomány és módszertan elveinek figyelembe vétele és észszerű alkalmazása tekintetében — a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által kiadott tanterv, utasítások és idevágó rendeletek megtartása mellett a tanításban, a módszerben és a nevelésben teljes szabadság illeti még; ezen szabadsággal a legjobb tudással és lelkiismeretességével él, de teljes felelősség terheli a tanítót azért, hogy osztályában úgy az oktatás, mint a nevelés tekintetében megkivántató eredményeket tényleg elérje. Ilyen vezéreszmék húzódnak át az egész utasításon, a melyből egyes különösen a szülőket közelebből érdeklő rendelkezéseket alkalomadtán közölni fogunk.

Iskolai értesítők.

III.

A pancsovai m. kir. áll. polgári (flú) iskola értesítőjét Martin Imre igazgató szerkesztette.

Bevezetésül közli Gecser Béla tanárnak a Gromon Dezső magyarnyelvterjesztő-egyesület által rendezett Vörösmarty ünnepély alkalmából tartott szép, tömör nyelvezetű és igaz hazafias lelkesedést keltett gyönyörű ünnepi beszédét, melyet sokkal szívesebben látunk e vidék serdülő ifjúsága kezében, mint holmi elvont száraz értekezést.

Az iskola fegyelmi szabályait és a tananyag kimutatását az iskola felügyeleti hatóságának és tantestületének felsorolása követi.

A tanári kar, az igazgatón kívül, ki egyúttal a felső kereskedelmi iskola igazgatója és a polgári iskolában nem tanított, 5 rendes és 1 segédtanárból állott. Hitoktató 6 volt.

As elmúlt iskolai év rövid történetében mint az intézet jóltevői a „Gromon Dezső magyarnyelvterjesztő egyesület“, Lampel Róbert könyvkiadó cég és Pisó Kornél m. kir. főördész (utóbbi ritka szép lepkegyűteményt adott) vannak felemlítve.

Iskolai ünnepek voltak november 19-én Erzsébet napján, április 11-én és június 8-án. A koronázás emlékére rendezett ünnepen, mely egyúttal évi záróünnep is volt, a következő tanulók kaptak könyvjutalmat: Tyahun János, Kiss Sándor, Pesti Gyula, Dinusz Róbert, Karch József és Mihelics Ádám I. oszt.; Balogh Antal, Bucul Sándor, Bergholcz Pál II. oszt.; Bukin Vitályos, Rendics Lázár, Schwarcz Ferencz III. oszt.; Juliusz Lipót, Kovács János és Dinczer Árpád IV. oszt. tanulók.

A tanév elején beiratkozott 216 rendes és 1 magántanuló. Az év végén a rendes tanulók létszáma 207. Ezek közül volt: róm. kath. 82, gör. kel 79, ág. ev. 16, ev. ref. 15, izr. 24. Anyanyelv szerint: magyar 49, német 84, szerb 67, román 10, tót 4, horvát 2.

TÁRCZA.

A Madonna képe.

(Nápolyi történet.)

Írta: Almerigo Ribera.

Élt Itália kék ege alatt egy szegény festő, a kinek sokszor még a mindennapi kenyere sem volt meg. Bizony nem szívesen viselte el a koplalás kínjait s gyomrán minden ki nem elégíthető vágyát is megbocsátotta, mert meg volt győződve, hogy élete folyamán valami tragikus szegénység lesz a kisérője. A művészetnek nem áldozott éppen, mint valami hódolatot parancsoló istenségnek, de azért volt benne egy bizonyos adag zsenialitás. Mert ha nem is tudta vásznán megörökíteni egy tengeri tájkép látvány-vonalait, az éhség gyötrelmeiben kiélesedett agya mindig kitalált valami eredeti módot arra, hogy legalább kis időre megmeneküljön a nyomor karmaitól.

Volt benne ravaszság és ügyesség. Nápolyi arczához éppúgy illet a komikum, mint a tragikum. Megjelenése a becsület ember hatását keltette és kinos esetekben gyakran megszerezte számára a szükséges hitelt. És ha esténként a gyomrát megtölthette, megelégedetten kikacagott minden művészdandót és festőtársait Giotto-tól Morelliig mind töklőknek nevezte, egy olyan nagy szellemnek a meggyőződésével, a ki megengedheti magának, hogy felebarátait teljes szárnalmas valójukban megítélje. Volt neki is kereszt- és vezetékneve, úgy hitták, hogy Giorgio Franchi, de mind a két nevet szerette

eltilkolni. És erre nyilván meg voltak neki a maga alapos okai.

Egy kis falucskában, nem messze Nápolytól, valamelyik reggel egy hívő pap misét mondott. Sok parasztember és asszony sereglett egybe a szent áldozatra. Az oltár előtt a legfelsőbb lépcsőfokon a festő térdelt, mellén keresztbe tett karral, arczán elragadtatással, szemét szent áhitattal a Szűz Máriára irányítva, a ki a kis Jézussal ölében kegyesen mosolygott le a hívőkre. A parasztnép Giorgio Franchi jelenlétének nem tulajdonított volna valami különös fontosságot, ha néhány perc múlva nem lett volna tanuja egy váratlan, csodálatos színjátéknak. Semmi kétség: az átszellemült idegen — beszélt a Szent Szűzzel. Lángoló szeme, megdicsőült arca, testének meg-megrángó mozdulatai: mindez tisztán a mellett szólt, hogy egy égi látomány kegye jutott ki neki. És a parasztek előrenyomultak, köréje gyülekeztek és tátott szájjal meredtek rá. Maga a pap amulattól elfogulva sietette a mise szent áldozatát és miután a sekrestyében a karinget és a stólát levetette, megmondta a festőnek, hogy szeretné tudni, milyen kegynek és érdemnek köszönheti a Szent Szűzzel való beszélgetést. És a szegény festő, a ki az ő komédiázásának jó hatását rögtön felismerte, letérdelt a pap elé és őszintén, alázatosan meggyónt.

Még aznap este a pap kihirdette, hogy a csodálatos idegen híres festő, a ki a Szent Szűz maga vezetett el a templomba, mert az utóbbi esztendőnk során összegyűlt alamizsnából már kifutja, hogy a menyegyet befestessék, mindent megújítsanak és

a templomból egyáltalában egy kis remeket csináltassanak.

Nem sokat haboztak, hanem a városból festéket, ecseteket, tégelyeket, vedreket, üvegeséket hozattak, szóval egy egész festő készletet. A menyegyet azután jó erős állvánnyal alaposan elkerítették, hogy a kíváncsi nép még csak egy pillantással, vagy akár csak egyetlen gondolattal se férközhessek hozzá.

A festő, a kit az első szükségletek beszerzésére máris elláttak némi pénzzel, csekhamar felköltözött az állványra és attól kezdve naponként több órát töltött a magasban a legszorgalmasabb munkában. A ki csak beszélhetett vele, félénk ámulattal telt el irányában. Ő ugyan barátságosan bánt mindenkivel, de munkájának haladására nézve titokzatos hallgatásba burkolózott és néma maradt a legélelkebb faggatózásra is. Néha leszállt az est, homály feküdt meg mindent a földön, de a festő még mindig az állványon időzött, úgy hogy a pap komolyan aggódni kezdett miatta és érte küldött. Nyájas mosolylyal szállt le ilyenkor és azt mondta, hogy művészetek miatt még az élet szükségleteiről is megfeledkezik. És a jó pap szívesen hitte el, a mit mondott és nem vette észre, hogy a festő szeme egészen dagadt az alvástól.

Igy mult el négy irigylésre méltó, békés hónap. A festő mindennap fölment az állványra s csak azért jött le, hogy a pap házában megreggelizzék, aztán újra visszament, hogy estig ott időzzék. És miután este étellel, itallal alaposan betelt, a jól megérdemelt nyugalomra tért. És a mióta a Szent Szűz festésébe

Születési hely szerint volt 94 pancsovai, 72 torontálmegyei, 25 temesmegyei, 5 bácsmegyei, 5 csongrádmegyei, 2 pestmegyei, 2 krassó-szörénymegyei, 2 szerémmegyei, 1 zólyommegyei, 1 komárommegyei, 5 horvátországi és 2 bulgáriai.

Az érdemsorozat szerint felsőbb osztályba léphet 149, javító vizsgát tehet 37, osztályismétlésre utasított 33 tanuló. Az előmenetel tehát, tekintve az óriási nyelvi nehézségeket, egészen jónak mondható, a mi mindenestre a rátermett és buzgó tantestületnek az érdeme.

A jövő tanév tudnivalói közül a legnevezetesebbek: a beiratások szeptember 1-től 4-ig tartanak; a gymnasium vagy reáliskola tanulói, kik a latin vagy francia nyelvből megbuktak, megfelelő felsőbb osztályba vétetnek fel; az intézetbe való első felvétel alkalmával a tanuló keresztlevele, iskolai bizonyítványa és himlőoltási igazolványa előmutatandó; a javító-, pótló- és felvételi vizsgák szeptember 3-án és 4-én tartatnak meg; ezen vizsgálatok engedélyezése iránti kérvények augusztus 15-ig nyújtandók az igazgatóságához.

Az ipari felügyelet 1900-ban.

Megemlékeztünk arról az érdemes és tudományos értékkel bíró munkáról, a melyet a magyar kereskedelmi ministerium most tett közzé az iparfelügyelők tevékenységéről az 1899 és 1900. években. A munka az évek szerint két főrésze oszlik, mind-egyik főrészt pedig először közli Magyarits kir. ipari felügyelői tevékenységéről az ipari felügyelők tevékenységéről, azután következnek az egyes iparfelügyelők részletes jelentései. Miután ezen egyes jelentések ismertetésére nem terjeszkedhetünk ki, legalább is a múlt évi összefoglaló jelentésből kívánjuk a főbb adatokat a következőkben ismertetni:

Az 1900. évben a kerületi iparfelügyelői teendőket az iparfelügyelet decentralizációja alkalmával megállapított kerületi beosztás mellett 9 kerületi iparfelügyelő és ezek mellé gyakorlatszerzés és a kerületi iparfelügyelői teendők ellátásában való segédkezés végett beosztott 9 segédiparfelügyelő látta el. A központban beosztva volt az ipari főfelügyelő, 2 iparfelügyelő és 3 segédiparfelügyelő. Az iparfelügyelői kar tehát összesen 24 tisztviselőből állott, kik egy orvos kivételével mindannyian műszaki előképzettségűek.

A 9 ker. iparfelügyelő a kerületekbe beosztott 9 segédiparfelügyelő közreműködésével az 1900. év folyamán összesen 3317 ipartelep vizsgált meg. A pénzügyminiszter — élve az 1893: XXVIII. t.-cz. 18. §-ában biztosított jogával — a kezelés alatt levő ipartelepeket ez évben is saját szakközveivel vizsgálta meg. A pénzügyminiszter szakközvegei 21 ipartelep vizsgáltak meg. Az építkezéseknek munkásvédelmi szempontból való szakszertű felügyeletét az 1900. évben is a budapesti ker. iparfelügyelő mellé beosztott építész-iparfelügyelő végezte az egész országra kiterjedő megbízással. Vizsgálat alá került ez évben összesen 127 építkezés. Az 1900-ik évben meg-ejtett összes vizsgálatok száma tehát 3465.

Külön-külön véve a ker. iparfelügyelők, a pénzügyminiszteri szakközvegek és az építkezések ellenőrzését eszközölő szakközveg által felvett vizsgálati jegyzőkönyvek adatait, azt találjuk, hogy a ker. iparfelügyelők által megvizsgált 3317 ipartelep közül 2855 dolgozó motorikus erő igénybevételével, míg

462 a nélkül, tehát csakis kézi erővel. Az alkalmazott motorok száma összesen 4577, ezek közül 3304 gőz-, 690 víz-, 262 gáz és benzin- és 321 elektromos. Az összes motorok munkabírása 233.499 lóerőt képvisel, a melyből 206.612 lóerő a gőzgépekre, 18.270 lóerő a vízi motorokra, 2240 lóerő a gáz- és benzinmotorokra és 6357 lóerő az elektromos motorokra esik.

A kerületi iparfelügyelők által megvizsgált ipartelepeken foglalkoztatott alkalmazottak száma összesen 164.390. Ezek közül 11.700 kereskedelmi és műszaki tisztviselő vagy művezető, 146.469 gyári munkás és 6221 tanoncz. Nem szerint megosztva 137.548 férfi és 26.842 nő; kor szerint 149.700 tizenéves év feletti és 14.690 tizenéves év alatti.

A pénzügyminiszteri szakközvegek által megvizsgált 21 fővárosi kezelés alatt levő ipari telep összes motorainak a száma 27, a melyek közül 13 gőzgép, 1 vízi motor, 2 gázgép és 11 elektromos motor. Összes munkaképességük 2970 lóerőt képvisel. E telepek összes alkalmazottainak a száma 19.541, a kik közül 386 kereskedelmi vagy műszaki tisztviselő, vagy művezető 19.136 gyári munkás és napszámos, 19 tanoncz. Nemre nézve 2103 férfi, 17.438 pedig nő. Korra nézve 14.805 tizenéves év feletti, 4736 pedig azon aluli. A pénzügyminiszteri szakközvegek által megvizsgált gyárak mind dohánygyárak. Az építések ellenőrzését eszközölő szakközveg által megvizsgált 127 építkezés közül 50 a fővárosra, 77 pedig a vidékre esik. Az építkezéseket az emelt épületek étagé-ai szerint csoportosítva, földszintes volt 6, mind a 6 vidéken; egyemeletes 42, ebből 37 esik vidékre; kétemeletes 33, ebből 12 vidékre; háromemeletes 17, ebből 12 vidékre 4 esik; négyemeletes 19, ez a 19 mind a fővárosra esik. Különböző magasságú épületekből álló épület-csoportot építettek 10-et, melyből 8 esik 8 vidékre. Ez építkezéseknél foglalkoztatott munkások száma összesen 13.367 volt. Szakma szerint osztályozva, ezek közt volt 3641 kőműves, 48 kőfaragó, 523 ács, 146 bádogos, 54 cserepes s 130 egyéb szakmunkás; 8398 napszámos, még pedig 5708 férfi és 2690 női napszámos, 417 tanoncz és 12 gyakornok.

Az iparfelügyelők gyárvizsgálatai alkalmával az egész év alatt összesen 16.316 hiányt és rendelleneséget észleltek, mely esetek mindegyikében intézkedtek azok pótlása, illetőleg megszüntetése iránt. Eme hiányok és rendellenességek természetét tekintve, azt találjuk, hogy a közölt számból 390 esik munkarend hiányára, 136 munkarenden talált szabálytalanságra, 338 munkásjegyzék hiányára, 63 munkásjegyzék hiányos vezetésére, 139 munkakönyvek teljes hiányára, 182 munkakönyvek részbeni hiányára, 242 munkások b.-jelentésének hiányos voltára, 30 tanonczszerződés hiányára, 16 fiatal munkások törvényellenes foglalkoztatására, 17 bérkifizetés körüli szabálytalanságok- és jogtalanságokra, 53 munkáslakások és hálóhelyiségek meg nem felelő voltára, 1 élvezhető ivóvíz hiányára, 11 gyutfutóvára nézve előírt különleges egészségügyi szabályok be nem tartására. 48 egészségtelen munkahelyiségre, 7 árnyékszék hiányos voltára vagy tisztatlanságára, 107 rossz és tűzveszélyes világításra, 174 rozoga épületek, lépcsők- és hágcsoókra, 38 meg nem felelő létrákra, 222 leesés veszélyével fenyegető állapotokra, 417 gőzkazánok és gőzvezeték körül előforduló szabálytalanságokra, 212 hajtógép körül tapasztalt szabálytalanságokra, 891 szíjkorongok, hajtószíjak és kötelek hiányos burkolására, illetőleg elkerítésére, 415 fogaskerekek hiányos elkerítésére vagy burkolására, 247 védőkészülék hiányára fűrészs- és egyéb fémgyártó gépeken, 31 védőkészülék hiányára szerszámgyártó gépeken, 13 védőkészülék hiányára sajtókon, 5 védőkészülék hiányára centrifugális szikkasztókon, 28 védőkészülék hiányára köszörü- és csiszoló korongokon, 15 védőkészülék hiányára mechanikai fonó- és szövőgépeken. 269 felhúzókon észlelt szabálytalanságokra, 11 respirátorok hiányára, 43 tűzveszélyes, robbanással, leforrázással fenyegető állapotokra, 621 kötszerek

hiányára és végül 271 egyéb szabálytalanságokra. A pénzügyminiszteri szakközvegek 16 hiányt észleltek, melyek közül 1 esik fiatal munkások törvényellenes foglalkoztatására, 2 egészségtelen munkahelyiségekre, 1 árnyékszék hiányosságára, 1 tűzveszélyes világításra, 2 rozoga lépcsőkre, 1 gőzkazán körül észlelt szabálytalanságra, 4 felhúzókon előfordult szabálytalanságra, 2 respirátorok hiányára, 1 meggyulladás-sal fenyegető veszélyes állapotra és végre 1 tűzoltószerek hiányára. Az építkezések körül 286 hiány és szabálytalanság volt észlelhető, melyek pótlása, illetőleg megszüntetése iránt ugyanennyi esetben történt intézkedés. Eme hiányok közt legnagyobb számban fordultak elő a munkakönyvek-, azután az előírt kötszerek hiánya; ezt követi mindjárt a lezuhanás veszélyével fenyegető állapotok száma. Teljes részletes tájékoztatást az építkezéseknél észlelt hiányok természetéről és ezen hiányoknak a különböző étagemagasságú épületeken folyó építkezési munkálatok közti megoszlásáról alább nyújtunk tájékoztatást.

Daczára annak, hogy a gyárvizsgálatok az 1893: XXVIII. t.-cz. életbelépte óta rendszeresen folynak, az ipartelepeken a törvénybe ütköző hiányok, rend- és szabályellenességek, a mint láttuk, még mindig jelentékeny számban fordulnak elő, a mi legnagyobb részt annak tulajdonítható, hogy a nagyon is sok irányban igénybe vett közigazgatási hatóságaink, mai szervezetük mellett, a legtöbb helyen, a legjobb akaratnál sem felelhetnek meg az iparügyeket illető kötelemeinknek úgy, a mint az kívánatos lenne, noha az iparfelügyelő minden egyes esetben azonnal megteszi a kellő lépéseket az észlelt hiányok és rendellenességek megszüntetésére, mégis előfordul, hogy a legközelebbi gyárvizsgálat alkalmával megint csak mindent a régi ben talál.

Feltűnő sok a kötszerek tartása körül észlelt hiány és szabálytalanság, a melyek részben az előírt kötszerek teljes hiányára, legnagyobb része azonban azoknak meg nem felelő voltára vonatkoznak. Ezen jelenség abban lel magyarázatát, hogy a kötszerek tartását szabályzó kereskedelmiügyi 76.271. sz. körrendelet az 1899. évi december hó 15-én adatott ki, így tehát arról a legtöbb iparos csak az 1900. év folyamán értesült.

Baleset az év folyamán összesen volt 12.103, mely számból 11.558 esik férfi és 545 nő munkásra. A sérüléseket a testrészt szerint, a melyen előfordultak, osztályozva azt találjuk, hogy kézen és karon 6308, lábán 2997 s egyéb testrészen 2798 esetben fordult elő sérülés. A balesetek mérvét tekintve, könnyű sérülés volt 6932, súlyos 5019 és halálos 152. A sérült munkások közül 6541 biztosítva volt baleset ellen, 5562 ellenben nem. A balesetek számát véve, eltekintve azok természetétől, legtöbb baleset a gépiparban (2393), a vas- és fémiparban (2116), a járműiparban (1294), a faiparban (1223), az építési iparban (1170) és az élelmezési iparban (850) fordult elő. A balesetek természetét tekintve, azt találjuk, hogy a legtöbb súlyos sérülés fordult elő a gépiparban (953), a vas- és fémiparban (803), a faiparban (580), a járműiparban (573), az élelmezési iparban (455) és az építési iparban (407). A halálos kimenetelű balesetekből pedig legtöbb esett a faiparban (39), az építési iparban (31), az élelmezési iparban (20), a vas- és fémiparban (16) és a vegyészeti iparban (12). A többi balesetek egyéb iparágak közt oszlanak meg.

Az egészségre ártalmas befolyások elhárítása körül a cement- és parketta gyárakban és kender-törőkben képződő rendkívül nagy por miatt volt a ker. iparfelügyelőknek legnagyobb küzdelmük. Ezen üzemeknél ugyanis a képződő por egyszerű ventilátor alkalmazása által el nem távolítható. A cementgyárakban a cementtörők, elevatorok és transporteurók légmentes elzárásával igyekeztek a ker. iparfelügyelők a fennforgó egészségellenes állapotot segíteni. A parketta-gyárakban a marógépeknek szívócsövekkel való kapcsolatba hozásával érték el legtöbb eredményt. A kender-törőkben a ventiláció hatályosabbá tétele

fogott, a koplalás nyomai mihamarabb eltűntek az arezáról s szeméből patriarkális meglepedés sugárzott.

A munka elkészítésére kitűzött idő öt hónap volt és a festő végtelen sajnálattal vette észre, hogy ennek az időnek legnagyobb része már letelt. De a sors ellen nem lehet harcolni és így művésziüknök előkészületeket kellett tennie a kép leleplezéséhez, a mit a falu népe a legnagyobb türelmetlenséggel várt.

A mikor már csak két hét hiányzott a leleplezés ünnepegtől, a festőnek megint víziója volt. Az oltár előtt térdelve ugyanaz a varázs fogta el, mint első ízben, ugyanoly holdkörös taglejtéseket csinált és megint a legáhitatosabb ámulatot és a legnagyobb tiszteletet keltette a parasztkban, a kik ezt az embert, a ki állandó összeköttetésben volt a Szent Szűzzel, már szentnél is többnek nézték. És most is előállott a pap és arra kérte a festőt, hogy vízióját neki elmondja.

— Atyám — kezdte a festő alázattal — még egyszer leszállott Szűz Mária, hogy beszéljen velem és tudtomra adja, hogy meg van elégedve munkámmal.

— Fiam — felelt a pap — áldott legyen a Szent Szűz, a ki téged ide vezérelt.

— Azt is mondta azonban a Szent Szűz — folytatá a művész — hogy nem mindenki láthatja az ő képét.

— És ki, az a ki nem láthatja fiam?

— Az, a kinek anyja nem folytatott tisztas életmódot.

— Ó fiam — fejezte be a beszélgetést a pap kenetlenséggel, a moggyözödé hangján — ó fiam,

akkor az én hívám mind látni fogják a Madonna szent képét, mert mindig istenes életet éltek és soha asszonysemély a mi falunkban a ledérség bünével nem homályosította el jó hírét.

A Szent Szűz újabb megnyilatkozását is megtudta a nép, de úgy a pap, mint a falubeli emberek meg voltak győződve arról, hogy a műremeket látni fogják, mert mindannyian joggal ápolhatták szívükben az anyjuk iránt tartozó tiszteletet. Epp azért nagy volt a faluban az öröm mindenfelé. De az örömmel is nagyobb volt a türelmetlenség, a mivel mindenki a küszöbön lévő ünnepegtet várta.

És a nevezetes nap megjött. Szép, tiszta nap volt. Napfénytől kezdve a parasztk ünnepi gnyában a falu piacára özlöltek. A szomszéd faluból egy husz tagú zenekar jött át s vidám nótákat fűjt. Egész sereg mozsarat állítottak fel, hogy az ünnepies pillanatban elpuffantsák s minden arczon nagy öröm és még nagyobb meglepedésült. A harangozó úgy szaladgált föl s alá a harangtoronyban, mint valami eszelős, hogy a kellő pillanatban a nagyobb harangot meghúzza. A pap még egyszer ideodafutkosott, nagy buzgón, hogy minden rendben van-e s hogy a kötélinek egyetlen elmetszésére le fog-e hullani a kellő pillanatban a hatalmas vászon, a mely a remekművet elfedi. Minél inkább közeledett a nagy pillanat, annál feszültebb lett a várakozás. A festő megtette utolsó rendelkezéseit, de a nélkül, hogy bárkitől is elbucszott volna, eltűnt. Egyideig hába várták, de végül a pap se tudta türelmetlenségét lecsillapítani és jeit adott az ünnepegt megkezdésére. A nagyharang megkondult, a kürtök a nemzeti himnuszot harsogták, a mozsarak durrogtak és puffogtak és egy daliás parasztk egyetlen vágással

elmetszette a kötelet, úgy hogy a lepel lehullott és a menyegző látható lett. A jelenet hatalmas volt, ezernyi torokból egyszerre hangzott el:

— Szép! Gyönyörű! Csodálatos!

Pedig a menyegző fehér volt, fehér és mocskotalan, mint a frissen hullott hó.

A szegény pap is nézte és ő is felkiáltott a többiekkel:

— Gyönyörű! Csodálatos!

De azalatt vértett a szíve attól a gondolattól, hogy anyja, a kinek egész életét szentelte, ifjúságában hibázott és ő ezért a szent Madonna képét nem láthatja. Győtrődve, elkeseredetten dűnyyogta:

— Angyalnak hittem és ő is bűnös, imé!

A többiek azonban látták a képét és dicsőítették a festő művészetét. Némelyek arról is tudtak, hogy a Szent Szűz szöke, mások ellenben makacsul úgy vélekedtek, hogy inkább barna, de a pap közbelepett és csitította őket, hogy egyezzenek meg. Lát-szólag kibékülve húzódtak ki lassan-lassan a templomból, de mindenkinek a szívet egy nagy csalódás fájdalma keserítette.

Csak egy gyerek, a ki nyilván nem tudott a kép láthatatlanságának a jelentőségéről miután egy ideig meresztette a szemét, végül oda szólott az apjának:

— De édes apám, én semmilyen képet sem látok!

Az apa azonban gyors kézzel lefűlelte csemetéjét:

— Fogd be mindjárt a szádát, tacsó! — kiabálta a fűlébe fojtott hangon, aztán még hozzátette: — No megállj, csak kerülfünk haza, majd adok én az anyádnak. Úgy elpáholom, hogy kék meg zöld lesz tőle!...

által törekedtek a bajon segíteni, kielégítőbb megoldást azonban nem találtak. Az elszívást egészségtelen gázok és gőzök eltávolítására is eredménytelen alkalmazták kovandpörkölésnél a kénessav-, gyutagyrakban a foszfor-gázok eltávolítására. Nem kevesebb gondot okozott a ker. iparfelügyelőknek a fonódák levegőjét telítők, szállók porból eredő hátrányos állapotok megszüntetése. Ezt a port finoman elosztott szálasanyagok képezik, melyeknek a légesből való eltávolítása nehezebben megy véghez, mint másféle anyagokból származó poré. Ventilációval itt nem sokat lehet segíteni az állapotot. Juta-fonódákban e tekintetben igen szép eredményt értek el vízpórlasztók alkalmazásával, melyek a fonóda levegőjének nedvesen tartásával a porképződést megakadályozzák. Pamutfonódákban az által igyekeztek a ker. iparfelügyelők a szálló por hatásától a munkások egészségét megóvni, hogy a fonóda poros helyiségeiben dolgozó munkások közt felváltó rendszert hozattak be, a mi által lehetségessé vált, hogy a munkások rövidebb ideig foglalkozzanak az ártalmasabb munkaszakaszok mellett. Azon gyárakban, a melyeknek egyes munkaszakaszainál ölomérgezésnek lehetnek a munkások kitéve, tejkiszolgáltatás által törekedtek az iparfelügyelők az innen eredő káros hatások enyhítésére. Az iparfelügyelőknek — bár már hosszabb ideje küzködnek ellene — még ez évben is kellett lépéseket tenniük a téglagyárakban divott azon szokás ellen, hogy a nyári hónapokra felfogadott munkásaik megfelelőbb munkáslakások hiányában, földbe ásott odúkban tartózkodnak. Ez az eset azonban most már csak szórványosan fordul elő, minthogy a legtöbb téglagyár a hygienikus követelményeknek megfelelő munkáslakásokat rendezett be.

Sztrájk 4 esetben fordult elő, a melyek közül 2 a fővárosra, 2 pedig a vidékre esik. A fővárosban előfordult sztrájkok egyike egy papírneműgyárban, a másika egy pamtszövő gyárban, a vidéken előfordultak egyike egy kőbányában, másika egy nagyobb vasipari telepen ütött ki. Mindeme sztrájkok kölcsönös engedékenységgel csendesen elismultak.

H I R E K.

— **Városi közgyűlés.** A törvényhatósági bizottság f. hó 27-én tartotta VI. rendkívüli közgyűlését, melyen összesen két városlapja jelent meg, lehetővé téve ez által legalább a jegyzőkönyv hitelesítését.

Egynegyed 10 órakor nyitotta meg Mattanovich Adolf polgármester a közgyűlést, melyen résztvettek a tisztikarból: Roth Ferencz, Jovanovics Sándor és Bogdánov János tanácsnokok, Korsos Zoltán h. aljegyző, Szekers János főszámvevő, Preller Nándor közgyám és dr. Pánczel Otto tisz. főorvos, valamint Martin Imre és Jagodics Sándor törvényhatósági bizottsági tagok.

Az 1899 és 1900 évi utadói zárszámadások Bogdánov tanácsnok előadása lapján elfogattak és jóváhagyás végett a kereskedelmi miniszterhez felterjesztettek.

Roth tanácsnok előadó előterjesztésére a dunai elövesztégnél pénzügyi örök építéséhez szükséges 56-négyzet méternyi terület ingyen átengedtetik a pénzügyigazgatásnak.

Jegyzőkönyvitelestőknek kiküldettek: Jagodics Sándor, Martin Imre, dr. Pánczel Otto és Jovanovics Sándor.

És ezzel ki volt merítve a 10 perczig tartott közgyűlés tárgysorozata.

— **Rövid szabadságra** ment Faragó János kir. tanfelügyelő, ki augusztus hó első napjaiban tér ismét vissza városunkba.

— **Új házifőnök.** A minorita rend mult heti nagygyűlése pancsovai házifőnökké Musits Anzelm miskolci hitközséget választotta. Az új házifőnök régi kedves ismerősünk, ki néhány évvel ezelőt mint hitoktató működött városunkban.

— **Magyar festőművész városunkban.** Kovásznai Kovács István festőművész, szerkesztőségünket is meglátogatta azon alkalomból, hogy városunk részére ő felsége arcképének megfestetése céljából, városunkban időzött. Szerkesztőségünk részéről meggyőződöttünk, hogy a festőművész már 1894 óta kiállító művész s meggyőződöttünk arról is, hogy épp ő felsége arcképét már több hatóságoknak is megfestette, oly meglepédesére a hatóságoknak, hogy azok több újabb megrendeléssel is megbízták. De mint egyike a fiatal piktor nemzedékéből ő ezen, városunk által megrendelendő felségkép megfestéséből ambíciót csinálna és ha a város közvetlen megrendelne bizalommal a festőművésznél, hiszünk is hogy nagyobb ambícióval készítené azt el, mint közvetett megrendelésnél, mert a művésztben a személyhez kötött bizalom mindig a produktumokban nagyobb eredményt ér el. Mert ép a művészet az, melynél a személyes bizalom felétlenül tud eredményre jutni és működésében ez által remek műveket teremt, alkot. Sarkalja az egyént, nagyra törővé teszi a lelket; szabad folyást enged szónak, annak a szónak, fogalomnak, a minek neve szép, a mi az igaz művészet. A művész, ha ő felsége arcképe megfestésével megbíznának városunkban készítené azt el, úgy hogy városunk intelligens közönségének alkalma nyílnék művészi kivitelű hasonlatossággal bíró arcképeket rendelhetni.

— **Szabadságon.** Szvoboda Sándor t. rendőralkapitány holnap kezd meg négy hétre terjedő szabadságát.

— **Az új tizkoronás bankok.** Az osztrák-magyar bank főtanácsa legutóbb tartott ülésében akként határozott, hogy az új 10 koronás bankjegyek kiadása f. évi szeptember 2-án kezdődik.

— **Pancsovai minoriták Aradon.** A minorita rend nagygyűlést tartott a mult heten Aradon. A pancsovai minorita-rendházat Jakobovics Agoston házifőnök és dr. Csütörtök Arnold hittanár örökös kormánytanácsos képviselte. A rendnek két-féle gyűlése szokott lenni: az úgynevezett provinciális káptalan és a provinciális kongregáció. Az előbbit minden negyedik évben tartják s azon a rend főnökét, a tartományi titkárát és a teológiai tanárokat választja meg. A provinciális kongregáción pedig a melyet rendszerint a tartományi káptalan után való második esztendőben tartanak meg, a kormánytanácsosok előtt a rendfőnök tesz jelentést a rendházakban tett látogatásai eredményéről s azonkívül a nagyobbfontosságú ügyeket beszélik meg. A jul. hó 22., 23. és 24-én tartott kongregáció jellegű nagygyűlésen választották meg a házifőnököt, a kormánytanácsosokat és az öröket.

— **Jóteköny ifjúsági multság.** Kedélyes, pezsgő kedvű mulatsággal kedveskedik a fiatal aranyifjúság városunk mulatni szerető közönségének. De nemcsak mulatozásra hanem a jótekönyös gyakorlatására is ad alkalmat a tanulójfjúság, a menyiben a gymnasium segély-egylete javára fordítja a tiszta jövedelmét. Az ifjúság barátainak kiváló figyelmébe és pártolásába ajánljuk a mulatságot melyre a következők meghívót vettük: Meghívó. A pancsovai áll. főgymsium végzett és felső osztálybeli tanulói a szegénysorsú tanulók segély-egylete javára a „Hungaria” szálló nagy termében augusztus hó 3. napján Táncestélyt rendeznek, melyre uraságot és becses családját tisztelettel meghívja a Rendezőség. Kezdeté pont 1/9 órakor. Belépti díj 1 kor., családjegy 3 kor. Tekintve a nemes czélt, számos látogatást kérünk; felülfizetéseket hirlapilag nyugtázzunk.

— **Hitközségi ülés.** A rom. kath. hitközség választmányja július 29-én délután 5 órakor ülést tart a hitközségi irodában.

— **A régi Pancsova egyik maradványát,** az Erzsébeti ter volt Zega-féle sarokházat lebontják. Az új tulajdonos, a „Pancsovai Népbank” egy modern két emeletes palotát emeltett, melynek építéséhez még augusztus hó elején hozzá is fognak.

— **Megfelebbezve.** A gör.-kel. román egyházköz-ség megfelebbezte a közgyűlésének azon határozatát, melylyel megtagadták tőle a hitközség részére kért 50 hold és papteleknek igényelt 36 hold városi föld átengedését Kiváncsiak vagyunk a ministeri döntésre.

— **A vadászati jog** bérbeadása tárgyában hozott tanácsai döntés ellen Subich Ferencz panaszt nyújtott be a közigazgatási bírósághoz.

— **Sertésvész.** Megint sertésvést állapítottak meg városunk területén. A behurcolt vész miatt a zárlat elrendelhetett. Azonnali leszurásra szánt hizott sertéseket szabad a városba behozni.

— **Kerékpár-verseny Ujvidéken.** Az ujvidéki Kerékpár-egyesület augusztus 18-án nagy nemzetközi kerékpár-versenyt rendez. A meghívó, melyen dr. Nemes Sándor elnök és Mayer József titkár meleg hangú felhívást intéznek, hét versenypontját valamint a megnyitó meetingre vonatkozó összes tudnivalókat jövő számukban fogjuk közölni, mire már most is felhívjuk a sportkedvelők figyelmét.

— **Király-lövészet.** A pancsovai lövész-egylet augusztus hó 18-tól 20-ig nagyobb szabású királylövészetet rendez, melynek részletes sorrendjét, díjait és feltételeit legközelebbi számukban hozzuk.

— **Hirtelen halál.** Hedrich Ignác réva ufjalui szabómester a mult vasárnap városunkba érkezett, hol dolgai elvégzése után a Temespartra is lenézett. Itt rosszul lett és a vasuti töltés fűvébe feküdt, honnan többé fel sem kelt. Este felé holtan találták. Az orvos szívzélhűdést állapított meg a halál okául.

— **Táncestélyt** rendez a pancsovai iparosok dalegylete a jövő vasárnap augusztus hó 4-én a Wiedmann-féle kerkhelyiségben. Kedvezőtlen időjárás esetében a vendéglő helyiségeiben tartatik meg. Belépti díj személyenkint 80 fill. Kezdeté esti 8 órakor.

— **Letartóztatva.** Dezső Pál t. vásárhelyi illetőségű csavargót rendőrségünk letartóztatta és a megkereső antalfalvai csendőrségnek átadta. Körülbelül 200 korona értékű holmit emelt el egy Tor-Vásárhelyen elkövetett betöréses lopás alkalmával. — **Bálnozás** Péter réva-ufjalvi jó madár ugyanott betörést követett el és 50 kor értékű tárgyakat vitt magával. A csendőrség megkeresésére rendőrségünk letartóztatta és a járásbíróságnak adta át.

— **Gazdák figyelmébe** A m. kir. földmivélségi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában három és félévet betöltött, de a nyolczadik évet meg nem haladt korú ménló van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat annak ki-tüntetésével, hogy a ménló mely vármegyében, mely városban, mely községben, vagy pusztában áll, továbbá az eladási árt is (1 koronás bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó évi augusztus hó 10-ig a m. kir. földmivélségi miniszteriumnak jelentsek be. Az eladandó ménnek a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakohelyéhez képest, úgy a mint a mult évben, ismét egyes köz-ontokon fognak bizottságilag megzemléltetni és a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétetni. 164 centiméternél álaconyabb ménnek, tekintettel a méntelepekben már meglevő anyagra, nem vásároltatnak, kivéve, ha az egyed kitünő minősége a megszerzést kívánatossá teszi. A megvásárolt ménnek vételára azon m. kir. adóhivatalnál fogó kifizettetni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelölend.

— **Drágább lesz a gyufa.** A mint 100 krajczár van egy forintban, kétszer kettő négy és két krajczár a kifli ára, azonképpen megdönthetetlen törvény az, hogy a gyufa meg egy krajczár. Nem úgy lesz ezután! A gyufákkal üzött visszaélés, mely szerint külföldön gyártott anyagot hazaiak gyanánt hoztak forgalomba, arra készítette a magas kormányt, hogy a gyufadobozokat ezentúl állami bélyegekkel lássa el, a mi a gyufa ártát 1 krral megrágitja. Valószínűleg ez a javaslat még ez őszszel kerül a törvényhozás elé.

— **A kereskedősegédek választójoga.** A főváros központi választmánya érdekes határozatot hozott arról a kérdéstről, hogy a kereskedősegédeknek van-e választói joguk. A kereskedelmi alkalmazottak orsz. egyesülete tudvalevőleg ebben a dologban beadványt intézett a belügyminiszterhez, a ki a beadványt megküldötte a központi választmánynak. A választmány ma úgy határozott, hogy a törvény értelmében csak a kereskedő-tanulók és a szolgálk állanak a gazdai hatalom alatt. Enekefogva a kereskedősegédeknek, ha megfelelő adót fizetnek, választójoguk van.

— **A helyi hajó tavaszi menetrendje a következő:** Pancsováról indul apr. 1-től Zimonyba naponta 3. ó. 45 perczkor hajnalkor, 8 ó. 30 perczkor reggel és délután 2 ó. 30 perczkor; Zimonyból indul Pancsovára 6 ó. reggel, 11 ó. 30 perczkor délelőtt és 7 ó. este. Ünnepek és vasárnapokon 7 ó. helyett este 8 órakor indul Pancsovára. Ez a menetrend sept. 30-ig érvényes.

Közgazdaság.

A szárazság elleni küzdelem leghathatósabb eszköze.

Valóban nem irigylendő a gazdák helyzete. Egyszer a rovarvilág számtalan változatai pusztítják vetésüket, majd minden idejét a különböző növényi betegségekkel szemben való védekezés köti le, ismét az állattenyésztést fenyegető veszélyekkel kell küzdenie s mindezekhez járul még ama kalamitás, melyet az időjárás viszonyok kedvezőtlen alakulása idéz elő.

Szükségtelen mindezeket példákkal is bizonyítgatnunk, hiszen a kinek alkalma volt vagy van néha napján megfordulni egy-egy gazdaságban, személyesen szerezhetett vagy szerezhet azokról meggyőződést. A folyó tavaszan általános volt a panasz a nagy szárazság miatt s mindenki aggódva nézett a jövő elé, kétségbeesetten várván annak alakulását, keresve, kutatva ama eszközöket, a melylyel a szárazság által előidézett bajt ellensúlyozhatná, de nem találta. A tényleg létező állapot megváltoztatására nem is találhatott, de igen van egy fegyvere, a melylyel legalább a jövőre felveheti a harcot a szárazság elleni küzdelemben s ez: földjének lehető mély megmunkálása. Még messze vagyunk ugyanazon időponttól, a melyben a mély művelést eszközölhetnénk, de épp most, a midőn szemmel látható a sekélyen művelt és mélyen művelt talajok növényzetének fejlődési különbözete, alkalmasnak találjuk az időt, rámutatni a mély művelés azon előnyére, melyet az a talaj kiszáradásával szemben gyakorol.

Alkalmunk volt a közelmúltban több helyen is észlelni a mély művelésnek, a talaj kiszáradását hátráltató hatását. Egy gazdaságban a hosszantartó szárazság a közönséges sekély szántásba vetett kukoricát annyira megviselte, hogy azt ki kellett szántani; e tábla közvetlen szomszédságában levő, de mélyen szántott földben vetett tengeri pedig a száraz időjárás káros hatásának nyomát sem mutatta. Más helyen ugyanezen jelenségeket tapasztaltuk a burgonyánál és a répánál.

A midőn ismételtén felhívjuk tehát gazdáink figyelmét a mély művelés ezen előnyére, azt is hangsúlyozzuk, hogy a mélyen művelt talaj a túl nedvességet is jobban kibírja s a mennyiben a talaj gazdagítását istállótrágya és műtrágyák segítségével rendszeres számításal eszközöljük, a termés hozamot is jelentékenyen emeli, a termés rizikóját pedig csökkenti.

Hirdetések.

Korszakalkotó új találmány!
Legtökéletesebb és legtartósabb hűtőkészülék.
Szabadalmazott
„Villám” jégsekrény és pincze
gyártja a feltaláló
Bucsanyecz József
ácsmester és építési vállalkozó
Budapest, X., Kőbányai-út 44-46.
Az új jégsekrények minden tekintetben felülmúlják az eddig használatban levő készülékeket.
A „Villám” jégsekrény kiválóbb előnye: Minden alkotórésze teljesen fából készült és csak a lecsurgó víz felfogására van alul bádogtartállyal ellátva. Ezen berendezés egyenletes, tiszta levegőt nyújt és mer. a falak ninesenek bádoggal kárpánázva, nem izzadnak és így a sekrényben hűtött anyagok ninesenek rothadásnak kitéve.
A „Villám” jégsekrényben 70 százalék jégtakarítás érhető el.
A „Villám” jégpincze az amerikai jégpincze rendszerén alapszik, de annál tökéletesebb, mert a jég a külső levegőtől kettős réteggel, a talajtól pedig a hőszigetelő rétegen kívül légréteggel van ellátva.
A jégpadás időnyenként legfeljebb 25 százalék.
A „Villám” jégsekrény és jégpinczék sokkal olcsóbbak mint a most használatban levő régi rendszerek.
Terveket és költségvetéseket kívánatra **díjmentesen** szolgál a feltaláló:
BUCSANYECZ JÓZSEF
Budapest, X., Kőbányai-út 44-46. 5-5

Árlejtési hirdetmény.

Lajosfalva község képviselő testületének 99/1901. és Torontál vármegye törvényhatóságának 923 kgy. sz. határozata értelmében közhirrre tétetik, hogy a község 3 évi kender kútkötél szükséglete szállításának biztosítása céljából 1001. évi augusztus hó 8-án délelőtt 9 órakor nyilvános árlejtés tartatik.

Árlejtési szándékozók kötelesek az árlejtést megelőzőleg a községi pénztárba 100 korona biztosítékot letenni, mely a 3 évi szerződési idő letelte után adatik vissza; addig 6%-al kamatoztatik.

Vállalkozó köteles a kész kötélnek kilogramja szerinti árajánlatot tenni, a köteleket a község által meghatározandó minőség-, vastagság- és hosszúságban szállítani, köteles azokat a helybeli vasúti állomásra küldeni, az árlejtés eredménye szerint megkötendő szerződés költségeit sajátjából fizetni.

A kötendő szerződés vállalkozóra nézve azonnal, a községre nézve törvényhatósági jóváhagyás után válik kötelező jogerejűvé.

Lajosfalván, 1901. évi július hó 25-én.

Totth Béla,
s. jegyző.

Nemetz János,
bíró.

Póthirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhirrre teszi, miszerint az **Albina takaré- és hitelintézetnek** mint végrehajtónak **Bozsika György és Ádám** ozorai lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 107 kor. 30 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében 10735/901. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben az ozorai 2089. sz. tlkvb. felvett:

- 1) 13. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 826 kor. az ozorai 3090. sz. tlkvb. foglalt;
 - 2) I. d. 101. hrsz. 2 h. I. oszt. szántóra 786 " az ozorai 4298. sz. tlkvb. foglalt;
 - 3) I. d. 102. hrsz. 4 h. II. oszt. szántóra 1610 "
 - 4) II. " 102. " 4 " II. " " 594 "
 - 5) III. " 102. " 4 " II. " " 588 "
 - 6) IV. " 102. " 4⁵⁰⁰ h. I. o. kaszálóra 734 "
 - 7) 63. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 786 "
 - 8) 186. hrsz. 5 h. II. o. kaszálóra 1594 "
 - 9) 4. d. 19. hrsz. 2⁸⁰⁰ h. II. o. kaszálóra 371 "
 - 10) 19. hrsz. 2⁸⁰⁰ h. II. oszt. kaszálóra 371 "
 - 11) 160. hrsz. 400 □ öl kertre 92 "
 - 12) hrsz. nélküli 576 □ öl kertre 96 "
 - 13) 182. hrsz. 800 □ öl szőlőre 258 "
 - 14) 142. hrsz. 686 □ öl szőlőre 268 "
 - 15) 174. sz. ház és 1200 □ öl házhelyre 784 "
- kikiáltási árban 1901. évi szeptember hó 26-ik napjának d. e. 9 órájára kitűzött árverés az 1881. évi 60. t. cz. 167. §-a alapján **Visnyiczky Miléva** pancsovai lakos végrehajtató érdekében is 400 kor. 16ke követelési s járulékal kielégítése végett megtartani fog.

Pancsován, 1901. évi július 23-án.

1-1

Pavlovics,
kir. albiró.

(Férfiak ingyen kapnak)

olyan új találmány orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán; jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatreméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érte bárholonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell czímezni: State Medical Institute, 98. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika A levelek mindig bérmentesítendőek.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit, „MILLENNIUM“

legújabb szerkezetű

fűkaszáló-, marokrakó és kéveköttő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű, aczéltöntésű ekéfével ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Képviseelő: Singer János, Temesvárott.

10-8

WITTIGSCHLAGER KÁROLY

KÖNYVNYOMDÁJA

Budapest 1885. ezüst érem.

Temesvár 1891. ezüst érem.

☎ Telefon szám 49. ☎

Pancsován, Gromon-utczában, 2. szám alatt, saját házában.

Készít mindennemű

☞ **könyvnyomdai munkákat,** ☜

u. m.: szin- és műnyomást, műveket és brochureokat az országban divó minden nyelven, ügyvédi és hivatali táblázatokat, számlákat, szállítóleveleket, körözüvényeket, árjegyzékeket, eljegyzési és esketési kártyákat, meghívókat, hirdetések, gabonavásárlási szelvényeket, látogató, czim és ajánlási-jegyeket, czimmal és czéggel ellátott levélpapírokat és kenderborítékokat stb. stb.

elegáns, tiszta és legszebb kivitelben,

☞ a lehető legolcsóbb áron ☜

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyom. Wittigschlager C.-nál Pancsován.